מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להשוות בין מעמד היהודים באירופה לבין מעמדם בארצות האסלאם לפני האמנציפציה
- להסביר כיצד הגיעה האמנציפציה לאלג׳יריה ומה קבע צו כרמיה
- להבחין בין שוויון משפטי לבין השתלבות תרבותית

גרסת חנ"מ – פחות פריטים, עד 3 אפשרויות בחירה, בנק מילים, גופן מוגדל ושורות כתיבה רחבות. מומלץ להקריא את ההוראות בקול ולעבוד חלק אחר חלק, בלי הגבלת זמן.

חלק א׳ – שאלות בחירה מרובה

1. ג – מדינה קטנה בתוך מדינה
2. ג – יהודי צרפת וכל ישראל חברים
3. ב – אזרחות צרפתית מלאה ליהודי אלג׳יריה

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – היהודים היו מוגבלים בבעלות על קרקע באירופה הנוצרית
2. לא נכון – אלג׳יריה לא הושפעה ישירות מהנאורות, השוויון הגיע דרך צרפת
3. נכון – הצו ניתן לכלל היהודים ב-1870 בבת אחת

חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

1. 1870
2. מדינה
3. ד׳ימים

חלק ד׳ – התאימו בין המושג להסבר

1 – ב (שוויון זכויות משפטי מלא ליהודים)
2 – ג (בני חסות - הגנה תמורת מס)
3 – ד (אזרחות צרפתית מלאה ליהודי אלג׳יריה)
4 – א (זרם רעיוני שהדגיש תבונה וזכויות שוות)

חלק ה׳ – סדרו לפי סדר כרונולוגי

1. המהפכה הצרפתית - תחילת האמנציפציה במערב אירופה
2. צרפת כובשת את אלג׳יריה
3. צו כרמיה מעניק אזרחות צרפתית ליהודי אלג׳יריה
4. שלטון וישי מבטל את הצו

חלק ו׳ – שאלות פתוחות

1. משותף: מעמד נחות ותלות בשלטון. שונה: באירופה הייתה אוטונומיה פנימית חזקה, בארצות האסלאם קיבלו הגנה תמורת מס.
2. היא פעלה להביא את רעיונות השוויון והשכלה צרפתית ליהודי אלג׳יריה והשפיעה על השלטון הצרפתי.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- ציון התאריך 1870 והעניין המרכזי - אזרחות מלאה
- טיעון הגיוני מכל צד, מבוסס על החומר
- הבחנה ברורה בין המושגים עם דוגמה

טיפים להפעלה:

- מומלץ לקשר את הדיון לפתיחת 'קו על הרצפה' ולבדוק אם תלמידים שינו עמדה
- כדאי להדגיש שהוויתור היה בעיקר על סמכות בתי הדין ולא על כלל המסורת
- ניתן לחלק את חלקי האתגר (מסומנים skip_n) לקבוצות המתקדמות יותר

דף תרגול: שוויון או זהות? צו כרמיה

דף התלמיד/ה חנ"מ

שם: _____ כיתה: _____ תאריך: _____

בדף זה נתרגל את תהליך האמנציפציה של יהודי אירופה ואלג׳יריה, ונכיר את צו כרמיה משנת 1870 שהעניק ליהודי אלג׳יריה אזרחות צרפתית מלאה.

בנק מילים: 1870 | ד׳ימים | מדינה

1 חלק א׳ – שאלות בחירה מרובה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איך כינה הסרטון את הקהילה היהודית האוטונומית באירופה?

א) כפר בתוך עיר ב) ממלכה רחוקה ג) מדינה קטנה בתוך מדינה

2. מי הביא את רעיון השוויון לאלג׳יריה?

א) הסולטן העות׳מאני ב) סוחרים מאנגליה ג) יהודי צרפת וכל ישראל חברים

3. מה העניק צו כרמיה?

א) פטור ממס ב) אזרחות צרפתית מלאה ליהודי אלג׳יריה

ג) אישור לעלות לארץ ישראל

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	באירופה של ימי הביניים היהודים לא יכלו בדרך כלל להחזיק באדמות.	☐	☐
2	רעיונות הנאורות השפיעו ישירות על החברה באלג׳יריה במאה ה-19.	☐	☐
3	צו כרמיה העניק אזרחות לכל יהודי אלג׳יריה בבת אחת.	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. צו כרמיה ניתן בשנת _____ .

2. הקהילה היהודית באירופה כונתה 'מדינה קטנה בתוך _____'.

3. יהודי האסלאם נקראו בני חסות או _____ .

4 חלק ד׳ – התאימו בין המושג להסבר

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. אמנציפציה	___	**א.** זרם רעיוני שהדגיש תבונה וזכויות שוות
2. ד׳ימים	___	**ב.** שוויון זכויות משפטי מלא ליהודים
3. צו כרמיה	___	**ג.** בני חסות - הגנה תמורת מס
4. נאורות	___	**ד.** אזרחות צרפתית מלאה ליהודי אלג׳יריה

5 חלק ה׳ – סדרו לפי סדר כרונולוגי

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	צרפת כובשת את אלג׳יריה
☐	שלטון וישי מבטל את הצו
☐	המהפכה הצרפתית - תחילת האמנציפציה במערב אירופה
☐	צו כרמיה מעניק אזרחות צרפתית ליהודי אלג׳יריה

6 חלק ו׳ – שאלות פתוחות

ענו בקצרה.

1. ציינו מאפיין אחד משותף ומאפיין אחד שונה במעמד היהודים באירופה ובארצות האסלאם.

2. מה תרמה חברת כל ישראל חברים לתהליך השוויון באלג׳יריה?

כרטיס יציאה

מה היה צו כרמיה ומתי ניתן?

ציינו טיעון אחד בעד ואחד נגד השתלבות מלאה.

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀